

CZU: 94(498.4)15/19

IDEEA „DACO-ROMÂNISMULUI” LA ROMÂNII DIN TRANSILVANIA ÎN EPOCA MODERNĂ

Radu ROMÎNAȘU

Universitatea din Oradea (România)

Îndelungata stare de fragmentarism teritorial și de separatism politic între români a generat o criză a conștiințelor liderilor din spațiul românesc, tensiune din care s-a cristalizat ideea „daco-românismului”. Aceasta s-a concretizat prin inițierea unei lupte naționale, în special în spațiul transilvănean, al cărei punct final a fost constituirea unei Români întregite, rotunda și adevărata patrie a tuturor românilor, care a reușit să fixeze, în memoria urmașilor, fireștile sale contururi geografice la 1 decembrie 1918.

Astfel, ideea „daco-românismului” a devenit coșmarul guvernelor maghiare din perioada dualistă, neamul românesc fiind proiectat, potrivit acestei „legi nescrise” de la nivelul mentalului colectiv al elitei românești, ca un tot unitar, granițele artificiale reușind să despartă persoane, dar nu și simțămintele sufletești firești.

Esențială și necesară pentru transformarea vechii idei a „daco-românismului” în principiu politic-cultural a fost sinteza cultural-națională a românilor din monarhia austro-ungară și a celor din Vechiul Regat, care a pregătit conștiințele pentru actul istoric de la 1 decembrie 1918.

„Daco-românismul” a avut marele merit de a fi chemat la reflexie angajată în jurul unor idei majore, precum: „istorie”, „națiune”, „neam”, „confesiune”, „conștiință națională”, „limbă”, „cultură”, „politică”, ce-și resemnifică mereu, pentru fiecare dintre vremuri în parte, conținuturile.

Cuvinte-cheie: *națiune, mișcare națională, drepturi politice, unitate, modernitate, idei politice, intelectualitate.*

THE IDEA OF “DACO-ROMANIANISM” AT THE ROMANIANS LIVING IN TRANSYLVANIA DURING THE MODERN AGE

The long state of territorial fragmentation and political separatism among the Romanians generated a crisis of the leaders' conscience on the Romanian territory, tension that crystallized the idea of “Daco-Romanianism”. This resulted in the initiation of some national struggles, especially in the Transylvanian area, whose end point was the establishment of a unified Romania, the round and true homeland of all Romanians which managed to deeply embed, in the successors' memory, its geographical borders on December 1, 1918.

Thus, the idea of “Daco-Romanianism” became the nightmare of the Hungarian governments during the dualistic period, the Romanian people being designed, according to this “unwritten law” in the collective mind of the Romanian elite, as a whole, the artificial boundaries managing to divide only people, not natural feelings.

Essential and necessary to transform the old idea of “Daco-Romanianism” into a political-cultural principle was the cultural-national synthesis of Romanians in Austro-Hungarian monarchy and those in the Old Kingdom, which prepared the consciousness for the historic act of December 1, 1918.

The “Daco-Romanianism” had the great merit of being called for engaged reflection around some major idea, such as “history”, “nation”, “ancestry”, “confession”, “national consciousness”, “language”, “culture”, “politics” which always bring new meanings for each period of time.

Keywords: *nation, national movement, political rights, unity, modernity, political ideas, intellectuality.*

Prezentat la 27.03.2017

Publicat: iulie 2017